

Basel III i et europæisk perspektiv

Af Partner Per Rolf Larssen og Senior Rasmus G. Steffensen, Deloitte
prlarssen@deloitte.dk, rsteffensen@deloitte.dk

Introduktion

I april 2013 blev den mest omfattende regulering af banker til dato vedtaget af Parlamentet i EU. Dette implementerer blandt andet Basel III regimet i EU, hvilket medfører højere kapitalkrav. Vedtagelsen skete efter et længere forløb, hvor man bl.a. har set på, om svagheder i bankreguleringen forårsagede eller måske medvirkede til at forstærke finanskrisen. Faktum er, at en række banker ikke har klaret krisen, og at regeringerne i en række lande på et hidtil uset niveau har været tvunget til at understøtte banksektoren.

Indførslen af dette omfattende reguleringsmæssige regime forventes at gøre bankerne mere robuste og dermed i stand til at modstå meget store markeds-mæssige chok. Herudover ønsker myndighederne med de nye krav at undgå en ny situation, hvor bankerne i en ny krise bliver afhængige af, at regeringerne stiller kapital til rådighed. Dette er bl.a. sket ved at øge kravene til bankernes kapital i en going concern situation.

Den afgørende forskel på Basel II og Basel III er kvaliteten og mængden af kapital, styringen af likviditeten, gearing samt ledelse (governance).

Et andet centralt forhold er erfaringerne med store internationale banker, der er brudt ned, og som havde forretning i flere lande. Her er der også vurderet behov for at styrke samarbejdet mellem de forskellige myndigheder på globalt og europæisk plan som f.eks. "single supervisory mechanism" (SSM) i Euro zonen, ligesom der stilles større krav til kapitalen i disse institutter.

Det er hensigten, at Basel III reglerne skal sikre den finansielle stabilitet og dermed modvirke, at vi ser en lignende krise i fremtiden. Kritikerne hævder dog, at det ikke er muligt at regulere sig ud af kriser. De kommende sider vil beskrive de centrale elementer af Basel III, og hvordan dette er indført i EU og efterfølgende i Danmark via CRD IV og CRR.

Generelt om

Basel III er som nævnt udarbejdet af Basel komitéen og er i Europa ind-

Basel III

ført i CRR-forordningen og CRD IV-direktivet. Basel komitéen har til opgave at udvikle internationale minimumsstandarder i forhold til nødvendig kapital i en bank. Medlemmerne af Basel komitéen er fra en lang række lande over hele verden. EU Kommissionen og den europæiske centralbank er observatører. Det skal bemærkes, at Danmark ikke har nogle medlemmer af Basel komitéen.

Grundlæggende for standarderne er i lighed med tidligere kapitalprocenten (tidligere betegnet "solvens"), der fortsat beregnes som forholdet mellem kapital og aktiver og mindst skal udgøre 8%. Basel III indeholder en række skærpselser både i forhold til, hvad der kan medregnes i kapitalen men også med hensyn til, hvor meget kapital en bank skal have. Derimod er beregning af de risikovægtede eksponeringer i store træk uændret (enkelte undtagelser bl.a. for derivater) fra Basel II. Herudover indeholder Basel III regler om gearing, store eksponeringer og likviditet. Indholdet kan i hovedtræk illustreres i følgende formål:

- Mere og bedre kapital: Der sættes strenge kriterier for, hvad banken skal have af tabsabsorberende kapital (going concern kapital)
- Mere balanceret likviditet: Der sættes fokus på, at banker skal styre deres likviditet, så man kan være klar til stressede markedsbetingelser
- Gearingsbegrænsning: Stopklausul på, hvor stor balancen kan være i forhold til egenkapitalen
- Kapitalkrav for derivater: Der sker en udvidelse af kravene til kapital i forhold til anvendelse af derivater, herunder indeholder Basel III anvendelse af clearing centraler (CCP), hvor formålet er at reducere risikoen for, at der kan komme tab, som følge af at den ene part i en transaktion ikke kan honorere aftalen
- Kapital buffere: Der indføres flere nye buffere, der skal styrke bankers modstandskraft mod tab.

Herudover er der en generel agenda om at reducere afhængigheden af eksterne kredit ratings for på den måde at sikre, at investeringsbeslutninger og vurderinger af større eksponeringer ikke alene baseres på rating men også på egne kreditvurderinger. Det bemærkes, at der ikke er forskel på Basel III's og EU's definition af kapital. Der er her en 1:1 sammenhæng.

Implementering af Basel III har bl.a. betydet, at:

1. Bankpakke II hybridkapital udfases efter 31. dec. 2017.
2. Bankens supplerende kapital amortiseres de sidste 5 år inden udløb mod de tidligere 3 års trappeudfasning.
3. Fordelingen af fradrag mellem kernekapital og supplerende kapital udfases. I 2019 skal disse fradrag ske 100% i den egentlige kernekapital.

- Ejerandele i andre finansielle virksomheder har en betydelig indvirkning på vores kapitalkrav.

Forskel på CRD IV/CRR og Basel III

EU reglerne i form af CRD IV og CRR indeholder ud over de forskellige Basel forslag også en række andre forhold, der skal styrke reguleringen af området. Det gælder således:

- Aflønning: Øgede krav i forhold til variabel og fast aflønning af risikotagere
- Forbedret governance: Styrkelse af krav til bestyrelsens involvering og risikostyring samt tilsynets overvågning heraf
- Diversitet: En større diversitet i bestyrelsens sammensætning tilstræbes, herunder vedrørende alder, køn, geografisk herkomst, samt uddannelses- og erhvervsmæssig baggrund
- Udvidet transparens: For at bevare tilliden til den finansielle sektor hos almindelige borgere skal der være større transparens vedrørende de udførte aktiviteter i forskellige lande specielt i relation til overskud, skatter og subsidier
- Indførelse af forskellige systemiske buffere: Kapitalen skal styrkes i de såkaldte SIFI institutter, ligesom der kan stilles yderligere krav til ledelse og corporate governance i øvrigt.

Endvidere indeholder CRD IV og CRR elementer, som skal styrke det finansielle tilsyn via European System of Financial Supervision især ved etablering af de tre europæiske tilsyn European Supervisory Authorities (ESAs), The European Banking Authority (EBA) and the European Securities and Markets Authority (ESMA). Reglerne styrkes ved at kræve årlige programmer for virksomheder under tilsyn på baggrund af en risikovurdering, mere systematisk brug af on-site inspektioner, mere robuste standarder og krævende og fremadskuende vurderinger.

Tidsplan

CRD IV og CRR trådte i kraft 1. januar 2014 og vil blive gradvist implementeret frem mod 2019. Dele af Basel komitéens forslag er stadig til observation, og forventes indfaset over de kommende år. Dette gælder særligt reglerne omkring Leverage Ratio men også NSFR.

Hvad indeholder direktiv og forordning?

Kapitalmarkedslvgivningen fra EU er som nævnt opdelt i to dele. Et direktiv, der behandler områder som ansvar for tilsyn, risikostyring og corporate governance samt en forordning, der behandler beregning af kapital.

Kapitalkravsdirektivet (stærke links til national lovgivning - mindre foreskrivende)	Forordning (detaljerede og meget foreskrivende bestemmelser i ét regelsæt)
Adgang til at påbegynde og fortsætte forretning	Kapital
Fri udveksling af finansielle tjene-	Likviditet

steydelser	
Tilsynsmæssige forhold	Gearing (leverage)
Corporate Governance	Modpartskreditrisiko
Sanktioner	
Kapitalbuffere	

I selve reguleringen er der sket en harmonisering af reglerne, så en række af de lokale tilpasninger, vi kender fra tidligere, er blevet taget ud. Dette skal sikre en bedre sammenlignelighed på tværs af landegrænser. Dette er centralt og sker for at sikre den finansielle stabilitet i hele området. Der er som udgangspunkt ikke mulighed for, at de nationale myndigheder kan sætte højere nationale krav til kapital. Der kan dog være særlige forhold, der kræver et tillæg f.eks. som følge af systemiske forhold eller makroforhold. Som eksempel vil det være muligt at sætte et højere krav til boligudlån mhp. at undgå boligbobler. De enkelte lande har mulighed for at lave krav i søjle II, som vi også så det tidligere. Den svenske Finansinspektion har gjort brug af reglerne om at lave nationale tilpasninger ved at tillægge et søjle II krav mod boligudlån, som gør, at svenske banker tvinges til at reservere mere kapital end øvrige europæiske konkurrenter, når de opgør deres individuelle solvensbehov.

Hvad er regulatorisk kapital i Basel III?

Den regulatoriske kapital er i udgangspunktet mere forsigtig end den regnskabsmæssige kapital. Første princip er, at alene kapital, der er tabsabsorberende, kan kvalificeres som regulatorisk kapital, så selv uventede tab kan absorberes og banken stadig være solvent.

Der er to typer af kapital:

1. Going concern kapital: Tillader, at institutionen kan fortsætte sine aktiviteter og hjælper til at undgå insolvens. Betegnes også Tier 1
2. Gone concern kapital: Hjælper med at sikre, at indskydere og seniorgæld kan betales tilbage, hvis instituttet går ned. Betegnes også Tier 2.

Ved opgørelse af risikovægtede eksponeringer skelnes mellem "sikre" aktiver, som modtager en lav vægt og mere risikable aktiver, som tildeles en højere vægt. Herudover vægtes ligeledes eventualforpligtelser og garantier. Dette svarer til det nuværende system med enkelte undtagelser.

Bankernes samlede kapital "kapitalgrundlag" består af tre elementer:

- Egentlig kernekapital (ikke-hybrid kernekapital) (CET1)
- Hybrid kernekapital (Additional Tier 1) og
- Supplerende kapital (Tier 2).

De to første tilsammen udgør kreditinstitutternes kernekapital. Kapitalgrundlaget består således af kernekapital og supplerende kapital.

Egentlig kernekapital (Common Equity Tier 1 kapital)

Der er en række krav til, hvad der tæller som egentlig kernekapital. Det er som udgangspunkt sådan, at den regnskabsmæssige egenkapital ikke vil være lig med den egentlige kernekapital, idet der foretages en række fradrag. Det kan dog godt være tilfældet. Forskelle kan opstå som følge af:

- Minoritetsinteresser indregnes i kapitalen for den konsoliderede gruppe, når de pågældende døre er banker (eller tilsvarende) og kun op til minimums kapitalkrav og kapitalbevarings buffer.
- Signifikante investeringer i ikke-konsoliderede finansielle virksomheder skal fratrækkes.
- Skatteaktiver, som afhænger af den fremtidige indtjening, skal fratrækkes.
- Immaterielle aktiver skal fratrækkes.

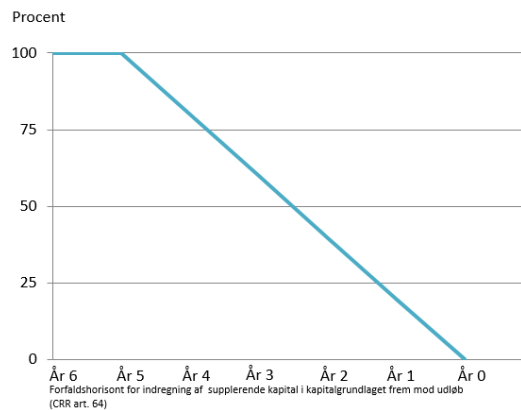
Hybrid kernekapital (Additional Tier 1)

Hybrid kernekapital skal opfylde 16 kriterier. Et af de krav, som adskiller sig fra de tidligere regler, er, at al hybrid kernekapital skal nedskrives permanent eller midlertidigt, eller konverteres til egentlige kernekapital-instrumenter ved en udløsende hændelse. Den udløsende hændelse finder sted, når den egentlige kernekapital falder til under 5,125%. På dette tidspunkt skal der ske konvertering eller nedskrivning af den hybride kapital. Derudover må der ikke være begrænset løbetid, og der må ikke være indfrielsesincitamentet for instituttet (fx i form af rente step-ups).

Den hybride kernekapital udgør sammen med den egentlige kernekapital pengeinstituttets going-concern kapital.

Supplerende kapital (Tier 2)

Der kan ud over kernekapital anvendes supplerende kapital i kapitalgrundlaget, men der må heller ikke her være incitamenter til at indfri, og løbetiden skal minimum være fem år ved udstedelsen. Medregning i opgørelsen af kreditinstituttets kapitalgrundlag i løbet af de sidste fem år før kapitalens forfald vil blive nedtrappet løbende svarende til 20% pr. år, som illustreret i figuren.

Hvor stor skal den regulatoriske kapital være?

Kravet er fastsat til en kapital på mindst 8% af de risikovægtede eksponeringer. Kravet på de 8 % er bevaret i CRR, men er blevet suppleret af et højere krav til de enkelte kapitalelementer. Dette betyder, at kravet til den egentlige kernekapital er øget fra 2% til 4,5% i forhold til tidligere. Kapitalkravene kan samlet illustreres som i figuren på næste side.

Ud over kravene til kapitalprocenten indeholder CRD IV regler om fem kapital buffere:

1. Kapitalbevaringsbuffer
2. Kontracyklisk buffer
3. Systemisk risiko buffer
4. Globale systemisk institutions buffer
5. Buffer til andre systemiske forhold.

Disse fem buffere udgør tilsammen det kombinerede kapitalbufferkrav, som et pengeinstitut skal opretholde med egentlig kernekapital.

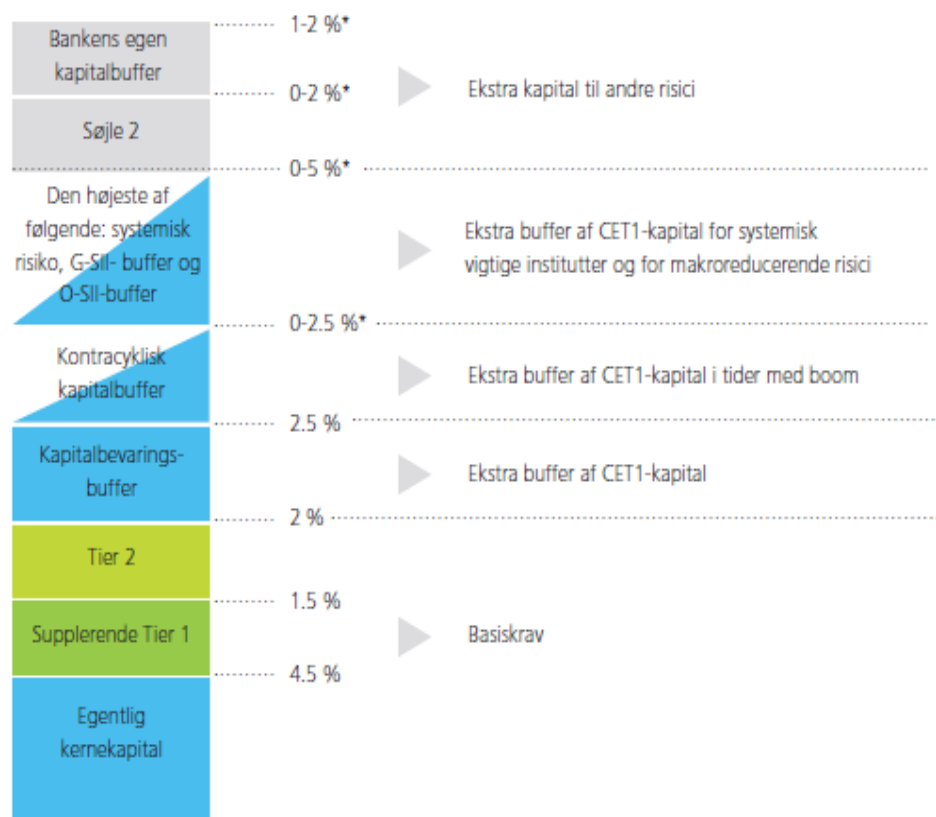
Ud over disse krav skal instituttet fortsat opføre solvensbehovet (søjle II), som lægges oveni bufferkravene. Indtil videre kan dette krav dækkes ved både AT1 og Tier 2 kapital uden visse betingelser, men muligheden vil formentlig forsvinde helt eller delvist, således at søjle II skal dækkes af CET 1 kapital.

Kapitalbevaringsbuffer

Kapitalbevaringsbufferen er et krav på 2,5% af de risikovægtede eksponeringer og skal opfyldes med egentlig kernekapital. Bufferen er indført for, at bankerne skal opbygge en større beholdning af egentlig kernekapital. Bufferen vil blive gradvist indført frem til 2019, hvorefter den er konstant. Med denne buffer fuldt indfaset betyder det således et krav om 7% i CET1 (4,5% + 2,5%).

Kontracyklisk kapitalbuffer

Kontracyklisk kapitalbuffer er indført, som navnet indikerer, med formålet at lade buffere virke modsat af den økonomiske udvikling, hvilket kan medvirke til at forhindre bobler og kreditklemmer. Bufferen skal opbygges under højkonjunkturer, og vil i tilfælde af lavkonjunkturer fastsættes til 0%. Med denne buffer fuldt indfaset betyder det således et krav om 9,5% i CET1 (4,5% + 2,5% + 2,5%).

*Formodede højere grænser (værdier kan være højere)

Systemisk risikobuffer

Hver medlemsstat kan introducere systemiske risikobuffer i den egentlige kernekapital for en eller flere grupper i sektoren, for at undgå og mindske lagsigtede ikke cykliske systemiske eller makrorelaterede risici med potentiale til at skabe store negative konsekvenser for den finansielle sektor eller økonomien. Bufferen vil blive gradvist indfaset frem til 2019. Bufferens størrelse er mellem 1% til 3% afhængigt af den enkelte banks systemiskhed. Systemiskheden fastsættes i Danmark efter bekendtgørelse om opgørelse af indikatorer og faktorer til udpegning af systemisk vigtige finansielle institutter mv. Der er pt. udpeget seks sy-

stemiske institutter i Danmark.

Globale systemiske institutionsbuffer

Den systemiske risikobuffer er rettet mod banker, der er identificeret af de relevante myndigheder som globalt systemisk vigtige. Kriterier for identifikation og allokering i kategorier af "SIFI"-niveau er i overensstemmelse med de principper, der er vedtaget af G20, såsom størrelse, internationale aktiviteter og indre sammenkobling af enheder. Det obligatoriske tillæg er mellem 1% og 3,5% i den egentlige kernekapital og gælder fra 1. januar 2016. FSB's liste indeholder 30 globale SIFI'er (november 2014), heraf 16 europæiske.

Andre systemiske buffere

Ud over den obligatoriske globale buffer indeholder den politiske aftale en mulighed for, at andre systemiske vigtige institutter får tildelt et krav om yderligere buffer. Dette kan være såvel indenlandsk vigtige institutter som institutter, der er vigtige i EU. Der er sat en øvre grænse på 2% for denne buffer og gælder fra 1. januar 2016, men kan tages i brug før.

Dispositionsbegrænsning

Såfremt det kombinerede kapitalbufferkrav ikke overholdes, indføres en dispositionsbegrænsning, hvilket vil sige, når en bank ikke lever op til kravet på 11,5% (4,5% + 2,5% + 2,5 + evt. 2% i buffer) for den egentlige kernekapital, bliver banken begrænset i dividende og bonusbetalinger. Jo mere banken "æder" af bufferen, desto hårdere bliver begrænsningerne for banken.

Likviditet

Der er i CRR beskrevet to likviditetsbuffer, som vil blive implementeret i 2015 - 2018:

1. Liquidity Coverage Requirement (LCR): Kortsigtet likviditetskrav (30 dage)
2. Net Stable Funding Requirement (NSFR): Længerevarende funding (over 1 år)

LCR har siden vedtagelsen af CRR gennemgået en observationsperiode og gælder fra oktober 2015. NSFR forventes indført efter 2016, da observationsperioden endnu ikke er afsluttet.

$$LCR = \text{Beholdning af høj kvalitetsaktiver} / \text{Netto cash outflow over de kommende 30 dage} \geq 100\%$$

Høj kvalitets-likvide aktiver skal primært bestå af kontanter, centralbankindeståender og statsobligationer (niveau 1-aktiver). Herudover kan suppleres med en række andre typer af aktiver såsom ubehæftede aktier, som kun medtælles med en vægt på 50% i tælleren. For eksempel på aktiver som kan medtælles, og hvordan de medtælles henvises til tabellen på næste side.

Implementeringen sker gradvist fra 60% i 2015 op til 100% i 2018, hvor Basel III foreskrev 2019 (dog 100% for SIFI fra 2015). Forskellen skyldes, at myndighederne gerne vil understrege vigtigheden af likviditetsreglerne. Der er mulighed for at skubbe 100% indfasningen til 2019, såfremt reglerne får uhensigtsmæssige konsekvenser for økonomien.

LCR vil i en stresset situation falde, såfremt likvide aktiver bliver anvendt, hvorved LCR kan komme under 100%. I så fald skal tilsynet informeres, og der skal lægges en plan for at komme over 100% igen.

Højkvalitets likvide aktiver	Begrænsning/haircut
Niveau 1-aktiver	
<ul style="list-style-type: none"> Konter og centralbankreserver Likvide værdipapirer, der repræsenterer krav mod eller krav garanteret af staten, centralbanker eller andre multilaterale udviklingsbanker, og som opfylder følgende betingelser: <ul style="list-style-type: none"> Har en risikovægtning på 0 procent (RW) Handles på repo- eller kontantmarkedet Er dokumenteret som en troværdig kilde til likviditet Ikke udgør en forpligtelse for et pengeinstitut Stats- eller centralbankgæld i lokal valuta Statsgæld vedrørende stater, der ikke er tillagt risikovægtning på 0 procent i fremmed valuta 	• 0 procent haircut
Niveau 2-aktiver (maksimum 40 procent af HQLA)	
Niveau 2A-aktiver	
<ul style="list-style-type: none"> Omsætningsværdipapirer – som niveau 1, men med en risikovægtning på 20 procent og en værdiforringelse på maksimum 10 procent i stresssituationer Likvide ikke-finansielle erhvervsobligationer \geq AA- Særligt dækkede obligationer \geq AA- 	• 15 procent haircut
Niveau 2B-aktiver (maksimum 15 procent af HQLA)	
<ul style="list-style-type: none"> Ikke-finansielle erhvervsobligationer med kreditvurderingen A+ til BBB- Ubehæftede aktier RMBS'er (residential mortgage-backed securities) med kreditvurderingen AA eller højere 	<ul style="list-style-type: none"> (15 procent haircut på erhvervsobligationer) (50 procent haircut på aktier) (25 procent haircut på MBS)

$NFSR = \text{Stabil funding til rådighed} / \text{Krævet funding} > 100\%$

Hensigten med kravet om stabil finansiering, NSFR, er, at tilskynde kreditinstitutterne til i højere grad at benytte sig af mellem- og langsigtet finansiering af deres aktiver og aktiviteter. NSFR fastsætter et minimumsniveau af stabil finansiering, givet likviditetsprofilen for de aktiver, som banken finansierer, og de potentielle likviditetstræk, der måtte opstå fra kredittilsagn og andre ikke-balanceførte poster.

Stabil finansiering er defineret som finansiering, der må forventes at være stabil over en 1-årig tidshorisont. BCBS overvejer om finansiering med en restløbetid på under et år i en vis udstrækning kan tælle med som stabil finansiering.

Gearing

Gearing er en fast bestanddel af det at drive bank, idet der er tale herom, når aktiverne overstiger kapitalbasen. Der er i CRR ikke taget skridt til at stoppe gearing men derimod til at begrænse overdreven leverage gennem et simpelt instrument. Leverage er defineret som Tier 1 kapital divideret med ikke-risikovægtede aktiver og ikke balanceførte poster. Det

forventes, at gearingsgraden fastsættes til mellem 3% til 4%, men den kan blive endnu højere.

Da gearingsmålet er et nyt regulatorisk værktøj, hvor der som følge heraf mangler information om effektiviteten og konsekvensen af at implementere det som en bindende ratio, betragtes det derfor som centralt at indsamle yderligere information, før der bliver tale om et bindende krav. Herunder er der opmærksomhed rettet mod de konsekvenser, det kan have for udlån til små og mellemstore virksomheder samt til lavrisikoområder, ligesom generel handelsfinansiering kan komme til at lide.

Der er blevet indført krav om, at bankerne skal lave en vurdering af deres aktuelle gearing og ud fra denne vurdering træffe beslutning om der skal laves et tillæg under søjle II. Det forventes, at der vil være bindende mål for gearing fra 2018.

Counterparty Credit Risk

I forlængelse af regulering af OTC ('Over The Counter') derivater og markedsinfrastrukturer (EMIR) er kravene til kapital associeret med derivater, som handles OTC. Disse regler fastsætter kravene vedrørende eksponeringer mod exchange-traded derivat transaktioner således:

Eksponeringer mod en CCP (Central Counterparty) er i modsætning til tidligere blevet mødt af krav til at holde kapital. Omfanget afhænger af typen af eksponering. Handelseksponeringer er genstand for betydelig mindre krav til kapital end eksponeringen som følge af bidrag til CCP'ens default fond. Det skyldes, at default fond bidragene kan blive anvendt til alles fordel i tilfælde af et andet clearing-medlems nedbrud.

Sammenlignet med eksponering fra bilateralt cleared transaktioner er eksponering mod CCP'er genstand for lave krav, så længe CCP'en lever op til særlige krav (dvs. EMIR). Hvis CCP'en ikke lever op til disse krav længere, vil handelseksponeringer blive genstand for de samme krav som ved bilaterale handler, og default fond eksponeringer vil være omfattet af høje krav til egne midler.

Anvendelse af Ratings

En række banker har efter myndighedernes opfattelse ikke anvendt tilstrækkelige ressourcer på at forstå den risiko, man har påtaget sig, og alene baseret vurderinger på eksterne ratings, der i øvrigt kun er meget få af. Med de nye regler vil myndighederne tilskynde til at anvende interne frem for eksterne kreditvurderinger, og man søger derfor for at fjerne referencer til CRA (Credit Rating Agencies) ratings i regler og regulering, hvor det er muligt, og erstatte det med alternative standarder for kreditvurdering. Herudover vil man forvente, at banker, markedsdeltagere og institutionelle investorer udarbejder deres egne kreditvurderinger. Der er flere udfordringer forbundet hermed:

1. Institutter skal forstå de risici og aktiviteter, som de udfører. En sådan vurdering kan ikke fuldt ud outsources til en anden leverandør. Det mest udbredte problem er, når institutter investerer i ratede værdipapirer uden helt at forstå dem. Der er således allerede i dag krav til at udføre analyser af securitiserede værdipapirer - også selvom de er AAA ratede. Herudover skal institutterne have deres egne forsvarlige kreditvurderingsprincipper og beslutningsprocesser. Eksterne kreditvurderinger kan indgå som et element blandt andre faktorer, men må ikke være hovedelementet.
2. Hertil kommer beregning af den regulatoriske kapital. Selvom overdreven støtte på eksterne kreditvurderinger ikke er tilladt, så betyder det ikke, at der ikke må laves nogen referencer hertil. Det er vurderingen, at sådanne referencer ofte er de bedst tilgængelige, ligesom systemer, der skal producere interne ratings, er meget dyre at implementere og udvikle. Det nye framework kræver derfor, at institutter, der har betydelige eksponeringer mod en given portefølje, skal udvikle interne ratings for denne og benchmarke egne vurderinger op mod en ekstern vurdering. Hvis denne sammenligning viser, at kapitalkravet er undervurderet i forhold til at den interne vurdering, skal der afsættes yderligere kapital.

Basel komitéen har fra starten af 2015 øget fokus på brugen af ratings i forbindelse med fastsættelsen af de risikovægte, som bruges til at beregne risikovægtede eksponeringer. Det er blevet forslået, at der i stedet for eksterne ratings anvendes simple nøgletal for kreditkvalitet for de forskellige aktivklasser. Dette betyder, at det f.eks. ved opgørelsen af vægte på erhvervseksponeringer kunne være interessant, at se på omsætning og gearing som udtryk for kreditkvaliteten. I den nuværende metode er der ikke samme risikofølsomhed som følge af, at de fleste danske virksomheder ikke har en rating og derfor følger den danske stats rating, uanset om den er mere eller mindre risikofyldt. Forslaget har mødt meget kritik blandt markedsdeltagerne og forventningen er derfor, at forslaget har en lang implementeringshorisont.

Corporate Governance

De fleste af reglerne er rettet mod banker (kreditinstitutter), da det er betragtningen, at det er her, det for alvor er gået galt i forbindelse med den økonomiske krise. Men det er også vurderingen, at de regler, der gælder for f.eks. forsikringsselskaber og investeringsfonde, allerede er mere detaljerede end de mere generelle regler, der gælder for banker. For at modvirke "tilsynsarbitrage" er det hensigten også at reformere andre sektorer, så de kommer på linje med de regler der gælder for bankerne (f.eks. UCITS og Solvency II) under hensyntagen til, at der er tale om forskellige sektorer.

CRD IV har introduceret klare corporate governance arrangementer, der omfatter bestyrelsens sammensætning, deres funktioner og deres rolle i

risikoovervågningen og strategi. Status og uafhængigheden af risikofunktionen er også blevet forbedret. Tilsynene spiller en eksplicit rolle i overvågning af risiko governance i bankerne. Formålet er at undgå overdreven risikotagning i enkeltinstitutter og dermed ultimativt akkumulering af risici i det finansielle system.

Der er endvidere indført betragtninger om, at forskellighed i bestyrelses sammensætningen hjælper til at få flere forskellige vurderinger i bestyrelsen og dermed undgå eller mindske risikoen for "gruppetankegang".

Endelig er der indført krav om at øge transparensen vedrørende aktiviteterne i banker, som opererer i flere lande, herunder især vedrørende profit, skatter og subsidier i de forskellige jurisdiktioner. Dette er også kaldt "country by country reporting". Det er medlemsstaternes opgave at sikre de enkelte banker offentliggør sådanne informationer. I Danmark er dette indført i regnskabslovgivningen, og blev delvist gældende for første gang ved aflæggelsen af halvårsrapporten 2014, og var fuldt ud gældende ved årsrapporten 2014.

Aflønning

For at sikre at aflønningspolitikker ikke giver incitamenter til at tage risici, som underminerer sund og effektiv risikostyring, introduceres der allerede ved CRD III en række tekniske kriterier, der underbygger aflønningspolitikker hos kreditinstitutter i relation til de kategorier af ansatte, hvis professionelle virke har væsentlig indflydelse på risikoprofilen (risikotagere). Dette inkluderer følgende:

- En væsentlig andel og mindst 50% af variabel aflønning skal udgøres af aktierelaterede instrumenter
- En væsentlig del af den variable aflønning og mindst 40% hhv. 60% af beløbet skal udskydes i 3 til 5 år. De 60% gælder i Danmark for beløb over 100 t. EUR.

Det er op til de enkelte banker at vurdere, hvad der er relevant og rimeligt, men der er ikke nogen maksimal andel mellem fast og variabelt vederlag. CRD IV bærer i væsentligt omfang de gamle regler videre, men introducerer også nye regler vedrørende transparens og oplysningskrav for personer, der tjener mere end 1 mio. EUR pr. år. Herudover er der for at modvirke overdreven risikopådragelse indført følgende:

- Den variable komponent overstiger ikke 100% af den faste komponent af den samlede løn for hver person (medlemsstaten kan fastsætte en lavere maksimal frekvens)
- Såfremt instituttet overstiger 100% grænsen for forholdet mellem variabel og fast aflønning, skal aktionærerne mv. med kvalificeret majoritet godkende dette niveau, så længe det ikke overstiger 200%. De relevante myndigheder skal informeres om anbefalinger til akti-

onærer og resultatet af afstemningen.

EBA er i marts 2015 kommet med yderligere guidance i relation til, hvilke instrumenter der er variable, og hvilke personer der har væsentlig indflydelse på risikoprofilen. Generelt betyder det yderligere stramning af kravene til aflønning af risikotagere.

Reglerne gælder kun for risikotagere såsom den øverste ledelse, ansatte i kontrolfunktioner og andre ansatte, der sender dem i samme aflønningskategori som den øverste ledelse og risikotagere. Reglerne er bindende for alle kreditinstitutter og investeringsselskaber i Europa. Disse regler er baseret på en forordning, og er således direkte bindende.

Sanktioner

Direktivet kræver, at de enkelte medlemsstater indfører administrative sanktionsmuligheder i forbindelse med overtrædelse af EU's bankregler. Dette betyder f.eks. indførelse af

- Forskellige typer af sanktioner og mulige modtagere
- Bødeniveauer
- Gældende kriterier for anvendelse af sanktioner
- Offentliggørelse af sanktioner
- Mekanismer der opfordrer til at rapportere om overtrædelse
- Sanktionsmulighederne er ikke relevante i forhold til overholdelse af den nationale straffelovgivning.

Når en bank er i problemer, er det centrale at prøve at redde den, og ikke at give den en bøde. Det er således ikke hensigten, at reglerne om sanktionsmuligheder skal indføres for at sanktionere overtrædelse af kapitalreglerne. Men de er centrale for at sikre overholdelse af andre regler. Derfor er der også indført krav om whistle-blowing funktioner.

Følgende er forhold, hvor der bør være sanktionsmuligheder:

- Ikke-tilladte bankaktiviteter
- Krav om at informere myndigheder ved køb af kvalificerede andele
- Governance krav
- Rapportering om kapital, likviditet, leverage og store engagementer
- Grænser for store engagementer
- Generelle likviditetskrav

Bilag:
Forventede tidsfrister og indfasning

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Egentlig kernekapital (CET1)	3,5%	4,0%	4,5%	4,5%	4,5%	4,5%	4,5%
Kapitalbevaringsbuffer				0,625%	1,25%	1,875%	2,5%
Minimumkernekapital plus kapitalbevaringsbuffer	3,5%	4,0%	4,5%	5,125%	5,75%	6,375%	7,0%
Indfasning af fradrag i egentlig kernekapital, mv.		20%	40%	60%	80%	100%	100%
Minimumkernekapital	4,5%	5,5%	6,0%	6,0%	6,0%	6,0%	6,0%
Samlet minimumkapital	8,0%	8,0%	8,0%	8,0%	8,0%	8,0%	8,0%
Samlet minimumkapital plus kapitalbevaringsbuffer	8,0%	8,0%	8,0%	8,625%	9,25%	9,875%	10,5%
Kontracyklisk buffer				0,625%	1,25%	1,875%	2,5%
Global systemisk buffer				Obligatorisk buffer på 1-3,5% CET1			
Andre systemiske buffere				Frivillig buffer op til 2% CET1			
Systemisk risiko buffer		0-3% kræver godkendelse	3-5% mod notifikation til Kommissionen, EBA og ESRB. Buffere over 5% skal godkendes af Kommissionen				
Kapitalinstrumenter, der ikke længere kan kvalificeres som Tier 1- eller 2-kapital, der ikke er kernekapital	Udfases over en 10-årig periode fra 2013						
Likviditetsdækningsgrad (LCR)			60%	70%	80%	90%	100%
Mål for stabil finansiering (NSFR)							Indførelse af mindstekrav
Gearingsgrad	Kører parallelt fra 1. januar 2013 til 1. januar 2017 Oplysninger gives fra 1. januar 2015						